

EGYHÁZI- ÉS ISKOLAI SZEMLE

Felelős szerkesztő: TARNÓCZI LAJOS bihari ref. lelkész

Megjelenik két hetenként, szombaton.

Előfizetési ára: egész évre 50 Lei, fel évre 25 Lei, egyes szám 2 Lei.

Szerkesztőség, kiadóhivatal: Oradea-Mare (Nagyvárad) Ferdinánd király-út (Rákóczi-út) 14. sz. Ide küldendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény. Előfizetési díj, hivatalos hirdetések díja és reklamációk Konrád Géza címére, Oradea-Mare, (Nagyvárad) Őr-utca 1. sz. küldendő.

Ki legyen a püspök?

Az augusztus 16-iki nagyváradai értekezletről és az azt követő egyházkerületi közgyűlésről szóló jelentés szerint szeptember 15-re minden egyházközségnek szavazni kell az új kerület tisztikarára. A kerületi gyűlés után a jelölések tárgyában tartott bizalmas értekezlet többé-kevésbé megállapodott a jelöltek személyében. A püspökjelölés azonban nyílt kérdés maradt. Ami azt jelenti, hogy épen a legfontosabb kérdésben nincs egyetértés.

Nagyon sajnálatos jelenség ez. Nem keressük ennek most az okát, bár személy szerint is megtudnánk nevezni; még az egyházi életünket érintő részét sem vizsgáljuk, hiszen nálunk minden lelkész püspök is a maga gyülekezetében. Kifelé, az államhatalommal, az itt élő magyarsággal és talán a magyarországi református egyházzal szemben is nagy jelentőségű volna az, ha a püspökválasztásunk egyhangú lenne. A megválasztott püspök állásának súlyát és egyéni ambícióját növelné az, ha a gyülekezetek és a lelkészi kar egyetemes bizalmának lehetne a képviselője. Súlyos felelősséget vesz az magára, akinek magyaráványa miatt pártokra engedné bontani kerületünk lelkészi karát.

Furcsa dolog volna az is, ha épen azokkal akarnák némelyek az új kerület vezető állását betölteni, akik az önálló kerületi alakulásnak kezdettől fogva esküdt ellenségei voltak. Maguktól az illetőktől szeretnénk azt megkérdezni, hogyan gondolják azt érzelmeikkel összeegyeztethetőnek, hogy ők ugyan a kerületet minden áron el akarták gáncsolni, de ha már meg van, még pedig az ő meggyőződésük és akaratuk ellenére van meg, akkor az élére kívánnak állani. Kíváncsok, hogy párt-hiveik is belássák ennek a törekvésnek a tartathatatlanságát épen jelöltjeik érdekéből.

Nem mellékes az új püspök lakóhelye sem. A kerületre földrajzi fekvésénél fogva inkább a nyulvány elnevezés illenék. Nehéz megtalálni azt a középponti fekvésű helyet

benne, amely nagyobb tömegű reformátusságra támaszkodik, mindenfelől kényelmesen megközelíthető, ahonnan az egyházak igazgatása legkönnyebben intézhető. Mégis minden elölgulatlan szemlélő egyetért abban, hogy leginkább Nagyvárad bír ezekkel a kellékekkel. Ugy az egész kerületnek, mint magának a nagyvárad református egyháznak úgy kell azért berendezkednie, hogy egyik lelkésze mindenkor a kerület püspöke is legyen, más szóval Nagyvárad legyen a királyhágómelléki kerület püspökének a székhelye.

És végül a legelső fontossága kellékekkel rátérnünk. Ezek a személyi kívánságok. Milyen ember legyen az új püspök? És itt mindenekelőtt a Pál apostol kívánságaira kell tekintettel lennünk (Tim. 3. 1-7). Ebből is a 6. és 7. verse: „*Ne legyen új ember, nehogy felfuvalkodván, az ördög kárhozatába essék. Szükséges pedig, hogy jó bizonyossága is legyen a kívülvalóktól.*” Érezzük, hogy egyházunknak a megváltozott viszonyok között való elhelyezkedése és berendezkedése nagy tapasztalatot és rendkívüli bölcseséget kíván. A megválasztott püspök „representative man” lesz a romániai magyar reformátusság egy fő részének az állam, sőt a külföld előtt is. Reánk nézve tehát az a kérdés, ki képviseljen, ki tud jobban képviselni bennünket?

Nem mellékes a multban való szereplés mérlegelése sem. Sőt épen ez, illetve ennek ismerete kell, hogy biztosítékot adjon nekünk. Ez az egyházkormányzatra vonatkozik. Mint ember olyan legyen, akiben minden lelkész testvérét találhassa, minden igaz ügy pedig pártatlan oltalmát.

Ezeket a szempontokat szeretnénk a választó gyülekezetek figyelmébe ajánlani. Egyébként teljes bizalommal vagyunk, hogy az a lélek, mely egykor Judás helyére Barsabás és Mátyás közül az alkalmasabb Mátyást állította az apostolok közé (Ap. Csel. 1. 26) most sem hagyja bizonyágtétel nélkül magát.

Tarnóczy Lajos.

1921. augusztus 16.

Ez az a történelmi nevezetességű dátum, amelyen a magyarországi tiszántúli református egyházkerülettől Romániához csatolt 8 egyházmegye törvényes képvisellete egyértelemmel monddta ki az Egyházi Törvényeink I. t.-c.-nek 60. §-ában gyökerező jogánál fogva, hogy az önálló egyházkerületi berendezkedést kívánja s az egyházi főhatósági szervezet törvényszerű megalkotására a szervezést elrendelte. Sulyok István esperes a f. évi június 8-án Nagyváradon tartott értekezlet határozata értelmében, — bevárva a kerületi kérdésben az egyházmegyék akaratának határozati megnyilatkozását — augusztus 16-ra hívta egybe a törvényes képviselőkre jogosultakat újabb értekezletre, melyen rajta kívül világi részről Domahidy Elemér nagykárolyi egyhmi gondnok elnökölt. Megjelentek a bihari egyházmegéből Sulyok István esperes, Tatár Zoltán h. gondnok, Major Gyula lelkész, dr Szegedy Lajos világi képviselő [Az értekezletre Tarnóczi Lajos bihari lelkész is ki volt küldve az e. m. részéről]; az érmelléki egyhmi megyéből Végh József esperes, dr Babós János gondnok, Takács Zsigmond lelkész- és dr Várady Miklós világi képviselő, a nagybányai, szatmári és máramaros-szigeti ideiglenesen egyesült egyhmi megyékből Széll György esperes, Csaba Adorján gondnok, Makay Elek, Bélték Lajos, Tóth Gábor lelkész, dr Nagy Sándor, dr Harcsár Géza — világi képviselők; a nagykárolyi egyhmi megyéből Havas Gyula h. esperes, Domahidy Elemér gondnok, Papp József lelkész, — világi képviselő, a nagyszalontai egyhmi megyéből Böszörményi Lajos esperes, Tatár Balázs h. gondnok, Kassay Béla és Bottyán Pál lelkész, dr Hadházy Kálmán és Rácz Gyula világi képviselők, a békéscsaba Mihály h. esperes írásban bejelentette, hogy a többség döntését elfogadják. A szatmári főgymnáziumot Bakcsy Gergely, a máramaros-szigeti Bede László, a nagyvárad tanítónőképzőt Nagy Vilmos, a szatmári László János, a szatmári felső leány- és keresk. iskolát Szatmáry Ákos képviselte. egyhkerületi jegyző Soltész Elemér. Előadó-jegyző Nagy Vilmos.

Az értekezlet, miután előadó ismertette az egyházmegyéknek a főhatósági kérdés tárgyában hozott határozatokat, a következő határozatot hozta egyhangulag:

A tiszántúli ref. egyházkerület Romániához csatolt területén levő békéscsaba, bihari, érmelléki, máramarosugocsi, nagybányai, nagykárolyi, nagyszalontai és szatmári egyházmegyék Nagyváradra 1921. augusztus 16-ra összehívott törvényes képviselőinek értekezlete

az egyházmegyék többségének az új egyházkerület szervezése mellett történt döntése alapján addig is, míg törvényes főhatóságaikkal szabadon érintkezhetnek, vagy akár maguk, akár a törvényesen összetűző zsinat felőlük másként határoz. *Királyhágómelléki Református Egyházkerület* elnevezéssel önálló egyházkerület szervezését kívánják.

Az elnökség indítványára az értekezlet tanácskozásának befejezése után megtartotta az egyházkerületi alakuló közgyűlést, hogy a kerület megszervezésével járó sürgős intézkedéseket megtehesse.

Az egyházkerületi alakuló közgyűlés 2. szám alatt a következő határozatot hozta:

Közgyűlésünk egyértelemmel kimondja, hogy a „Tiszántúli református egyházkerület”-től Romániához csatolt területen levő egyházmegyék véleménynyilvánítása alapján az E. T. I. t. c. 60. §-ában foglalt rendelkezésnek megfelelően „Királyhágómelléki református egyházkerület” elnevezéssel új egyházkerületet alakít s ennek megszervezését elhatározván, az E. T. I. t. c. 67. §. 1. pontja értelmében elrendeli a püspöknek, egyházkerületi főgondnoknak, 3 lelkész, 3 világi tanácsbíróknak, 1 lelkész, 1 főjegyzőnek, 1 lelkész, 1 jegyzőnek, 1 világi főjegyzőnek, 1 világi jegyzőnek a presbyteriumok által való választását, ugyancsak az E. T. I. t. c. 62. §. d. pontja alapján elrendeli a szatmári és máramaros-szigeti főgymnázium, a nagyvárad és szatmári tanítónőképző-intézet a szatmári felső leány- és kereskedelmi iskola tanárképzővel ezen intézetek tanárai közül az anyatárs- és missziói egyházközségek presbyteriumai által 5 évre leendő választását, valamint ugyan-ezen §. (E. T. I. t. c. 62. §.) e.) pontja értelmében az egyházközségek presbyteriumainak viszonylagos szavazattöbbségével ugyancsak 5 évi időtartamra 4 tanítóképző választását. Mindezen, törvényszerű formáknak megfelelően kiállított szavazatokat a presbyteriumok 1921. évi szeptember hó 15-ig az illetékes esperesekhez, az esperesek pedig szeptember 30-ig a püspökre adott szavazatokat Domahidy Elemér főgondnok helyettes címére a szatmári ref. lelkész hivatalhoz, a főgondnokra (külön íven), tanácsbírókra, tisztviselőkre és képviselőkre [egy íven] adott szavazatokat pedig a bihari egyházmegye esperesi hivatalához [Nagyvárad] küldjék be.

A beérkezett szavazatok határnapjául közgyűlésünk 1921. évi október hó 1. nagját tűzi ki s a püspökre adott szavazatokat felbontására Domahidy Elemér elnöke alatt Havas Gyulát, Bélték Lajost, dr Harcsár Gézát és dr Nagy Sándort; a főgondnokra és a többi választottakra adott szavazatok felbontására Sulyok István elnöke alatt Végh Józsefet, Csernák Bélát, dr Szegedy Lajost és dr Thury Kálmánt küldi ki.

Ha valamely tisztségre a beadott szavazatok az abszolút többséget nem érnék el, a szavazatbontó bizottság újabb szavazást rendel

el úgy, hogy 1921. évi november 15-ig a szavazatok beérkezessenek.

A szavazatok felbontása után tartandó egyházkerületi közgyűlés összehívásával az ideiglenes elnökséget bizza meg közgyűlésünk.

Ezt a jegyzőkönyvi számot megküldi közgyűlésünk az egyházközségeknek, espereseknek és a szavazatbontó bizottságok tagjainak.

Az egyházkerületi közgyűlésen felszólalt ezután Széll György esperes, hogy a nagybányai és hozzájuk társult szatmári és máramaroszigeti egyházmegyéknek a főhatósági kérdésben eddig elfoglalt álláspontját körvonalozza. Kijelentette, hogy őket nem személyi érdekek vezették a többség akaratától eltérő külön uton. Legjobb meggyőződésük szerint cselekedtek abban a hitben, hogy egyházuk javát úgy munkálhatják legeredményesebben, ha az erős erdélyi egyházkerület szervezetébe kapcsolódnak bele. Most, hogy az egyházmegyék saját maguk határozták sorsuk felől, ők is készségesen meghajolnak a többség akaratára előtt.

Súlyos István elnöklő esperes köszönettel veszi általában Széll György nyilatkozatát s elismeri, hogy az Erdélyhez való csatlakozás álláspontján levőket éppoly tiszteletreméltó indokok vezethették, mint azokat, akik kezdettől fogva a külön szervezkedést tartották a Romániához csatolt területek helyzetében egyedül célravezetőnek. Hogy kiknek volt a súlyos problema megoldási módjára nézve igazuk, az majd az egyháztörténelem ítélőszéke előtt fog eldőlni.

Két egyházmegye kívánta határozatában, hogy az egyházmegyék kerületi képviselője a lélekszámmal arányosítsa. Az alakuló közgyűlés egyelőre fenntartotta a jelenlegi számát a képviselőknek, a legközelebbi közgyűlést híván fel a kérdés végleges eldöntésére.

Nagyvárad, 1921. aug. 16.

Nagy Vilmos,
előadó-jegyző.

Vannak esetek...

A lelkiismeret könnyei. Még az 1919. évben történt, hogy egyik szórványom tanyáján lakó ifjú református atyámfia megjelent nálam és kitérését jelentette a gör. kath. vallásra. Indokul hozta fel, hogy az általa nőül veendő leány gör. kath. és boldogságát mozdítom elő, ha felekeztünkől kiengedem. Mint régi ismerőssémmel hosszasan elbeszélgettem. Végül pedig, tekintettel erősen feltett szándékára s az akkori zavaros helyzetre, kiadtam elbocsátását, hogy legyen hát boldog!

A napokban ismét megjelent nálam ez az

ifjú atyámfia és előadta, hogy mindenképpen boldognak érzi magát, házasságában sincs semmi zavar, de lelkiismerete nem hagyja nyugodni és visszatérni óhajt a református hitre. A nagy megindultság látszott rajta, szeméből pedig megeredtek sűrű könnyei. Mivel elbocsátást azonban nem hozott magával, néhány sort irtam érdekében az illető lelkész urnak, kérve, hogy miként én annak idején előmozdítani kívántam ifjú barátunk boldogságát, tegye azt meg most ő, aki igazán boldogságát adja meg, ha az elbocsátást minden további eljárás nélkül kezeihez kiszolgáltatja. Vajjon megteszi-e?!

A falbuzgó jóakarát. Elbeszélgetve az emberek mai felfogásáról, viselkedéséről, humanusan érző és gondolkozó földbirtokosunk felhozta, hogy mennyire szomorú dolog népünknel, hogy úgy a saját, mint a közös jó előmozdítására, megtevésére még ma is erőszakkal kell ösztönözni az embereket. Szép szónál, kérésnél, példamutatásnál még mindig több eredményt mutatott fel egy csendőri beavatkozás. Ilyen s hasonló beszélgetésünkben résztvevő a helybeli őrmester is, aki ittléte óta minden vasárnap megjelent istentiszteletünkön s kedvetlenül tapasztalta a hívek gyér megjelenését a templomban. Beszélgetésünkben azonban a templombajárásról nem esett szó, de azért a ránk elkövetkezett szombat délutánján már pergett a dob és adatott tudtára mindenkinek, hogy vasárnap mindenki a templomba menjen, mert a csendőrség ellenőrizni fogja a templombajarást. Az eredmény földbirtokosunk igazolásával az volt, hogy azon a vasárnapon sokkal kevesebb hely maradt üresen templomunkban.

Egy kis szemrehányás. A tanító ur szénát hordatott, melynek felügyeleténél bizonyára bővebben esett szó a lelkész, közelebbiről az én államsegélyemről, mert mikor egyik szénahordó atyámfia a kapum előtti vízmosásban megbotlott, így fakadt ki: „Hát mégis csak borzasztó, hogy nem csináltatja meg ez a pap a kapuja elejét, pedig most is mennyi államsegélyt kapott!”

B. M., Sifer.

Értesítés

Illetékes helyről nyert felhatalmazás alapján, elsősorban a nagybányai érdeklődők megnyugtatása végett közöljük, hogy a tiszántúli kerületől átutalni ígért 572.000 koronából mindeddig egy fillér sem érkezett a püspökhelyettesi hivatalhoz, annál kevésbé történhetett meg annak felhasználása. Értesülésünk szerint az utalás csak a Romániához csatolt területekre eső hányadok megállapítása után történik meg.

Egyházi hírek

Értesítés. Lelkészársaink közül mindazok, akik eleitől kezdve az önálló kerülethez csatlakoztak, megkapták április 1-től június 30-ig járó állami fizetésekiegészítésüket. Ez már az új törvény szerint való, még pedig a már közölt kulcs szerint: havi 450 lei alapfizetés, ennek 5, 10, 15 és 20 évi szolgálat után 25, 50, 75 és 100 százaléka korpétlék és falun havi 200 lei drágasági segély. A pénzt lelkészársaink illetékes eszere-seiktől veszik föl a régi mód szerint. Megjegyzendő hogy a havi 400 leien felüli összegből az adóhivatal a 6 százalékos jövedelmi adót levonta. A fizetésekiegészítés és a korpétlék 10 százalékat a vallás- és művészetügyi miniszter ur nyugdíj-alap javára levonásba hozta és tőkésíteni rendelte. Igéretet nyertünk, hogy az államsegélyeket ettől kezdve minden negyedév végén rendszeresen megkapjuk. A nyugdíjas lelkészek, özvegyek és lelkészárvaik összesítő kimutatását a püspökhelyettesi hivatal közvetlenül felküldte Goga miniszterhez, rövid idő múlva remélhető az ígért segélyek kiutalása. Hasonlóképpen közvetlen a miniszterhez terjesztették a féláru vasúti jegy váltására jogosító igazolványok arcképeit is két csoportban, a beérkezések szerint. Azt hisszük, hogy az első csoport tagjai rövidesen kézhezkapják igazolványaikat. Meg kell jegyeznünk, hogy az Erdélyhez csatlakozó egyházmegyék (bekésbányai, nagybányai, máramarosugocsi és szatmári) lelkészei az államsegélyeknek még az első részét sem kapták meg. Hasonlóképpen háttérbe kerültek nyugdíjasaik, a lelkészözvegyek és árvaik is. Erdélyben különben a segédlelkészek sem részesültek segélyben.

Lelkészuólasztás. A nyüvedi gyülekezet egyhangu meghívás után a Zagyva Gyula elhalálása által megüresedett lelkészi állásra Paulik Béla volt szarvasi lelkészt választotta meg. Ugy a gyülekezetre, mint az új lelkészre Istentől áldást kívánunk.

Hajduböszörményben a Bakóczi Endre lemondásával megüresedett gimnáziumi vallásnári állásra az egyedül jogosított és a tanári kar által egyedül ajánlott jelölt dr. Bodnár Gábor nagyszántói lelkészársunk mellőzésével Almássy Márton volt szeniort választották meg. Felebbezés folytán a választás felsőbb hatósági elbírálás alá kerül. Mi innen családi összeköttetések érvényesülését látjuk a választásban.

A dunáninneni egyházkerület első közgyűlését Pozsonyban tartotta június 22-én. Ekkor hirdették ki a választások eredményét. Püspök lett Balogh Elemér pozsonyi lelkész, főgondnok Szilassy Béla losonczy földbirtokos.

Iskola

A szeptemberi magán- és pótluszgálatok rendje a nagyvárad református tanítónőképző-intézetben és református polgári leányiskolában. Szeptember 9. és 10. írásbeli vizsgálat a képzőben, 12-én szóbeli, különbözeti, magán osztályképesítő, 13-án befejező képesítő írásbeli és a polgári iskolai magántanulók írásbelije. 14-én befejező képesítő szóbeli és délután a polgári iskolai magántanulók szóbelije. 15-én évmegnyitó istentisztelet, 16-án rendes tanítás. — A beiratások szeptember 1., 2., 3., 5. és 6. napján délelőtt 9-től 12 óráig. Az igazgatóság.

Megnyílik a nagyvárad ref. leányintézet. Egy évi megszakítás után ismét megnyílik ezen fontos szolgálatokat teljesítő intézmény. Évi 3500 leiért és természetbeniekért nyerhetnek ellátást benne Nagyvárad bármely leányiskolájába járó tanulók. Első sorban ref. lelkészek és tanítók gyermekei vétetnek fel, de felvétetnek az üres helyekre más vallásuak is. Jelentkezési határidő augusztus 31. Beiratkozás a képzőbe és a leányközépiskolába szeptember 1–6-ig. Felvilágosítást szívesen ad az igazgatóság.

A szülői értekezletekről *)

Nem új dologról szólok, nem új eszmét hangoztatok akkor, amidőn a szülői értekezleteket előhozom, de a háborus idők annyira meglazították az iskolai fegyelmet, hogy annak helyreállítása céljából feltétlen szükség van a rendszeres szülői értekezletekre.

A nevelés két főtenyezője a család és az iskola s hogy a nevelés célunknak megfelelően, szükséges, hogy a szülői ház nevelése és az iskolai nevelés egymással teljesen összhangban legyen. Ezzel szemben mit tapasztalunk? Azt, hogy a szülői ház nevelése teljesen ellentétben áll az iskolai neveléssel, mert az iskola vallás-erkölcsi nevelő hatását a szülők rossz példaadása teljesen lerombolja, a kicsiny gyermek lelkében kételyek támadnak a helyes út követése iránt s inkább hajlandó a rossz példát, mint a helyes utat követni.

Mennyi baj származik aztán ebből. A gyermek szófogadatlan, káromkodós, tolvaj és hazug tulajdonságai a legnagyobb mértékben kifejlődnek, rosszasságukkal a legangyalibb türelmű tanítót is próbára teszik és bizony, legtöbbször a törvény által eltiltott, de azért leghatásosabb fegyelmező eszközökhöz fordulnak. Mennyi kellemet

*) Mi is szívesen adunk helyet minden e tárgyra vonatkozó cikknek, amint általában kérjük a tanító szolgálatosokat, hogy a nevelés és oktatás ügyét szolgáló hivatott eszméiket bocsássák lapunk rendelkezésére. Szerk.

lenség származik azután ebből, annak csak az Isten és az illető tanító a megmondhatója.

És mindez miért van? Azért, mert a szülő a tanító működését elfogultan és teljes szakértelem nélkül bírálja, mélyebben a dolgok iránt nem érdeklődik, gyermekétől csak azt kérdezi, hogy nem kapott-e ki s ha igen, akkor becsmerli a tanítót, amiért az ő kedves, szerelmes gyermekét megfenyítette és a gyermek előtt ezáltal a tanító iránti tisztelet megszűnik, a tanítói tekintély aláhánytatlik, aminek szomorú következményei lehetnek a nevelés szempontjából.

Szerény felfogásom szerint, ha a téves felfogásokat nem is tüntetné el, de az iskola és a tanító tekintélyét lassu és kitartó munka árán a szülői értekezletek nagy mértékben emelnék.

Ezeket a szülői értekezleteket téli időben hetenként legalább egyszer, de esetleg kétszer is lehetne tartani, a megjelenő szülőkkel gyermekeikre vonatkozó eszmecserét folytatva, a gyermekek rossz tulajdonságait mindkét részről feltárva, a követendő eljárást a szülőknek tolmácsolni kellene.

A szülőket rá kellene szoktatni arra, hogy gyermekeiket minden nap kérdezzék ki az aznap tanult tananyagból.

Figyelmeztetni és kérni kellene arra is őket, hogy gyermekeiket rossz társaságokba ne engedjék, a cigarettázást tiltsák el stb. stb.

Végül a szülői értekezletek változatossá tétele céljából egyes gyönyörködtető és oktató felolvasásokat is lehetne tartani.

Az egyes eljárásokat mindig a helyi viszonyok szabják meg, de az eszme általános kivitele szerintem sokat lendítene az oktatásügyön, de főképen a nevelésen és fegyelmezésen.

Tisztában vagyok azzal, hogy hamarosan nagy eredményt így sem lehet elérni, de a siker és haladás meglepő és biztos lesz.

Szerintem minden iskolában meg kellene honosítani még ebben az iskolai évben a rendszeres szülői értekezleteket, az ott szerzett tapasztalatokat és felmutatható eredményeket egy tanítói gyűlésen megállapítani, melynek alapján azután egy részletes tervezet és program lenne készíthető, amely realizálná és állandósítaná az eszmét.

Kedves Kartársaimnak ezen ügyre vonatkozó észrevételeit pedig, ha velem közölni fogják, hálás köszönettel fogom venni.

Jakab Lajos
szalacsi ref. tanító.

Kiadóhivatali üzenet.

Nagytiszt. Nánásy Dániel úrnak Feketetót. — A „Néhány szó”-t lapzártá után vettük kézhez és azt felelős szerkesztőnkhez Biharra kiküldtük.

Irodalom

Az Igének sugarai. Községes egyházi beszédek. Írta és átdolgozta: Tarnóczi Lajos. Ára 20 lei. Nem mindennapi dolog nálunk ma új nyomdatermeknek megjelentetése. A papírszükség, a nyomdai munkaköltség nagy áldozathozá alnak tudható be mindenkinek, ez alkalmammal a szerző részéről. Azért, mikor „Az Igének sugarai”-t olvassuk és áttanulmányozzuk, kettős elismeréssel kell adoznunk. Az anyagi áldozásért és a belénk töltött sugárért, amely a mű tartalmából szívünkbe viágít. Nem nagy stílusú beszédek, nem is kívánnak azok lenni, de talán épen azért hatnak annál közvetlenebbül. Nem szentimentálisak, nem frázissal teltek, de mindenestre az értelemre hatni törekvők. A hitet tudással igyekeznek ezen beszédek összeforrasztani. Az egészen átvonul a régi igazságok új ideje. Egy sincs köztük régi sablonos predikáció, de Wirth Zvingli baseli lelkész szerinti új sem, Aki ismeri a szerzőt, megtalálja az ő egyéniségét minden beszédben, éppugy az eredetiekben, mint az átdolgozottakban. Tanításait igen gyakran egy-egy az életből odavetett példával teszi elfogadhatóvá. Idézetek nem személyileg, de odaillés és jószág szerint válogatja Luthertől egészen Porzso E. vele egykoru Johnstowni amerikai lelkészig. Rövid rapzodikus mondatai megkapóan tömörítik a gondolatokat. Felosztásaiban egy-egy új téma folyik, mely az alapigéből helyesen fakad. Némely gondolatot megismétel ugyan, de nem hátrányára. Kár, hogy nem teljesen eredeti minden beszéde, mert telne az is. A predikációi irodalomban beszédei egyáltalában nem feleslegesek. Röviden ezt mondhatjuk róluk: gondolatelt, érvekben gazdag, igen jól tanító predikációk és igazán mindenkinek okunk van ajánlani. Végül megkérjük még, hogy miért nevezi beszédeit közönségeseknek, holott alkalmiak is vannak benne? Továbbá szentháromság vasárnapját [Festum trinitatis] mi csak pünkösdi utáni vasárnapként ismerjük, mert hiszen nekünk XXII. János nem nyilvánította azt ünneppé,
b. m.

Hivatalos rész

Pályázat.

Az érmelléki egyh. egyébe bekebelezett ottományi ref. egyház pályázatot hirdet kántortanítói állásra, a következő feltételek mellett: Javaldalma (a jav. jzökönyv szerint) 60 hl. rozs vált-sága literenként 9 fillérjével 540 K, kántori készpénzfizetés 30 K, 6 öl tűzifa ára, fuvarja összesen 192 K, 16 kat. hold föld, 6 legelőilletőség értéke 320 K, stóla 5 évi átlag szerint 40 K, kertvátság 20 k, Adót az összes földek után egyház fizeti. Lakás természetben. Tanítót az ottományi ref. egyház pénztára fizeti. Fizetése az 1921—22. isk. évre jav. jzökönyvben biztosított javakon felül egyh. pénztárból havi egyenlő részletekben [beszámítva a jav. jzökönyvben megjelölt vált-ságokat is] évi 1800 lei, stóla. ha lelkésszel temet 1250 lei, ha énekszóval temet, 5 lei. Községi pénztárból ismétlődő iskolások tanításáért s faiskola vezetéséért évi 50

lei. Másvallásuaktól (5—6) fejenként évi 30 lei. Kötelessége: Kántori teendők végzése, lelkész akadályoztatása esetén annak helyettesítése, jelenleg III—VI. osztály (45 tanköteles) és ismétlőiskolások tanterv szerinti tanítása, énekkar szervezése, farskola vezetése. Pályázati határidő 1921. szeptember 10. Megválasztott az állást azonnal köteles elfoglalni. Pályázati kérvények Ref. Iskolaszékhez küldendők. *Az Iskolaszék.*

Pályázat

a monospetrii református előkönyörgő tanítói állásra.

Évi javadalom: 1. Készpénz L. 150. — azaz egy-százötven lei. 2. Tíz kat. hold 1494 □-ól föld haszon-élvezete. Ebből 6 kat. hold elsőrendű kaszáló. Tanítói telek mellett egy [1] holdas kert méltányos bérért. Templomkert 3. Tíz (10) köböl rozs. 4. Minden gyer-mektől tel véka szemes tengeri és 5 lei. Gyermekek átlagos száma 30. 5. Négy darab legelőilletőség. 6. Nyolc köbméter cserta. 7. St. la. 8. Lakás és kert. Ház, kertek, föld, fa hasznán kívül a javadalom ér-téke L. 6090. — azaz hatezer lei. — Kötelesség: Előkönyörgői teendők. Éneklés vezetése temetésen, templomban orgonával. 6 osztályos osztatlan vegyes-iskola vezetése és ismétlőiskolások tanítása. Egyházi jegyzőség.

Pályázati kérvényeket szeptember 20-ig a ved-résábrányi református lelkészi hivatalhoz kell küldeni.

Tanítói oklevélnek, szolgálati bizonyítványnak az il-letékes lelkészi hivatal által hitelesített másolata is elég. Monospetri, 1921. augusztus 15.

Egyháztanács.

Pályázat

az éradonyi ref. kántortanítói állásra.

Pályázhatnak okleveles férfi- és női tanterők. A kántortanító ez idő szerinti fizetése:

1. Készpénz	487 L
2. 36 hektoliter rozs	3600 L
3. Tandíj minden tanköteles (60) gyermek után: 1 véka csős tengeri á 30 L.	180 L
4. 60 gyermek után készpénz tandíj á 5 L	300 L
5. Stóla [évenként átlag]	50 L
6. A tanítói föld és fűtermés használata át-lagosan	83 L
7. Tisztességes lakás kerttel	

Összesen: 4700 L

Kötelessége: Vasár- és ünnepnapokon, vallásos esteiken a kántori teendők végzése; I—VI. o. vegyes népiskola tanterv szerint való oktatása, lelkész aka-dályoztatása esetén az istentisztelet végzése.

Oklevélmásolatokat, kérvényeket 1921. szeptem-ber 18-áig elfogad a ref. lelkészi hivatal. Az állás választás után azonnal elfoglalandó.

Éradony, 1921. augusztus 1.

Az éradonyi ref. egyháztanács.

Eredeti angol szövetek, bélésáruk, szabó-kellékek legolcsóbb bevásárlási forrása

SCHNEIDER ÉS MIHELFFY

Ferdinánd király- (Rákóczi-) út 10. Széchenyivel szemben.

Koporsók,

sírkoszorúk

és mindenféle

temetkezési áruk

legolcsóbban kaphatók

Maklár Gyula

üzletében

Oradea-Mare - Nagyvárad

Ferdinánd király (Rákóczi) út
24. régi honvéd laktanya épület

Elvállalja házak eladását, keze-lését,

KÖLCSÖNT folyósítat

ingatlanokra. — Ipartelepkeket, gyárakat, üzleteket közvetít.

Utleveleket

Bukarestben a **leggyorsabban vizumoztat**, valamint export-import permis ügyekben eljár a

Feledi bank és ügynökség

Str. Josif Vulcan (Nagy Sán-dor-utca) 4. sz.

Steiner Viktor

finom sütejeje, Ferdinánd király (Rákóczi) -út 23. sz.

KÉSZIT: karlsbadi- és gyermek kétszersültet, kapha-tók minden jobb fű-szer üzletben. Graham gyógy-kenyér, fehér, szalo és barna ke-nyér, luxus sülemé-nyek naponként fris-sen kaphatók.

Idegen kenyerek sütését elvállalom.

HERCZ IMRE

disznózsír és szalonna nagykereskedő
ORADEA-MARE — NAGYVÁRAD

Iroda: Ferdinánd király- (Rákóczi-) út 12.
Raktár: Str. Vlahuta (Szent János-utca) 32.

Napi árban

szállít szavatosság mellett bér-mentve bármely állomásra:

I-a 3 táblás fehér sózott szalonnát és szavatolt tisztá disznózsírt.

Nyomatott BÉRES KÁROLY könyvnyomdájában Oradea-Mare (Nagyvárad), Ferdinánd király-utca (Rákóczi-út) 14.